

93%

av de som gick ut 2023
avslutade utbildningen
med godkänd
gymnasieexamen.

Skolledarrapporten

Flygteknikutbildningen

2023/2024

Trender och statistik inom
gymnasiets flygteknikutbildning

Om rapporten

Flygteknikutbildningen är riksrekryterande, vilket innebär att eleverna kan söka valfritt till landets sju gymnasieskolor i Ronneby, Klippan, Linköping, Nyköping, Västerås, Sigtuna och Arvidsjaur. Utbildningen i Arvidsjaur är nystartad sedan tre år och det gör att alla siffror inte helt kan jämföras med förra årets enkätsvar.

Årets rapport visar ett ökat söktryck till flygteknikprogrammet vilket är glädjande med tanke på att det råder stor brist på arbetskraft i flygbranschen. Det fattas både flygmekaniker, flygtekniker och plåtslagare. Redan i dag behöver svenska företag rekrytera flygteknisk personal från utlandet. Kommande pensionsavgångar gör det ännu viktigare att locka ny arbetskraft till branschen. Därför har TYA, tillsammans med branschen, en stor uppgift i att öka intresset hos unga så att flyg- och helikopterbolag och underhållsverkstäder kan rekrytera kompetenta medarbetare även i framtiden.

Glädjande är att andelen elever som avslutade flygteknikutbildningen 2023 med godkänd gymnasieexamen ökade från föregående år. Däremot minskade antal kvinnliga elever på flygteknikprogrammet.

Det är fortsatt få tjejer som söker sig till utbildningen och få kvinnliga lärare som undervisar i flygtekniska ämnen, även om de kvinnliga flygtekniklärarna har ökat något i antal. I TYAs ambassadörskampanj på sociala medier har vi även i år med flera kvinnliga elever för att visa att denna utbildning kan vara något för både killar och tjejer som är teknikintresserade.

Rapporten visar på flera utmaningar för utbildningen. Det är fortsatt svårt att finna praktikplatser (APL) för eleverna. Företagen hinner inte ta emot praktikelever eftersom de själva är belastade med mycket arbete och mindre resurser. Detta är dock en situation som behöver lösas så att eleverna på flygteknikprogrammet inte söker sig till andra branscher efter avslutad gymnasieutbildning. Det är även svårt att hitta yrkeslärare med rätt kompetens. Flera yrkeslärare har återgått till att arbeta som flygmekaniker eller flygtekniker nu när arbetsmarknaden är god.

Detta är den fjärde skolledarrapporten sedan starten i februari 2021. För att kunna vara med och stödja flygteknikutbildningen på gymnasiet är det viktigt för oss att följa trender och statistik. På så sätt kan vi göra riktade insatser där det behövs.

Åsa Backman
Projektledare TYA

Elever

5 av 7
skolledare upplever
ett ökat söktryck.

Fakta i siffror

3

kvinnliga lärare undervisar i flygtekniska ämnen på flygteknikutbildningen.

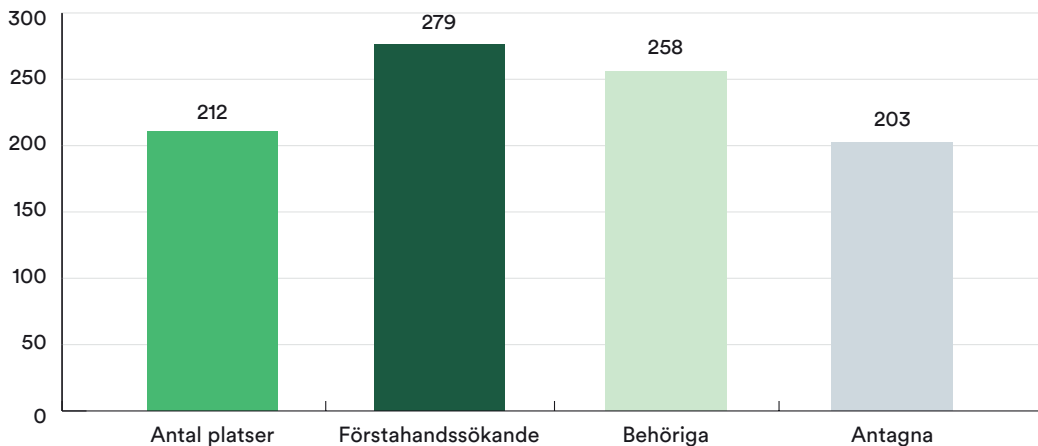
4,11 år

i snitt har nuvarande rektor/skolledare varit ansvarig för flygteknikutbildningen.

9%

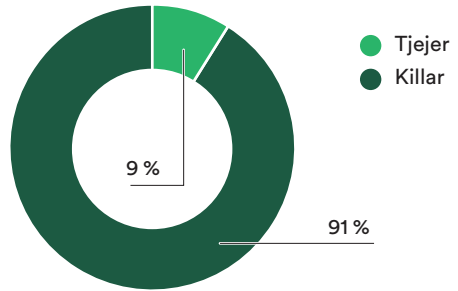
av eleverna i årskurs 1 höstterminen 2023 är tjejer.

Antal platser, sökande, behöriga och antagna till årskurs 1, läsåret 2023/2024

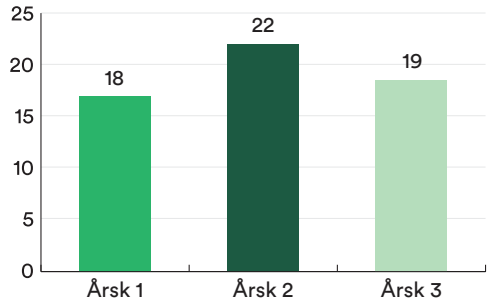

Andel killar och tjejer i årskurs 1 läsåret 2023/2024

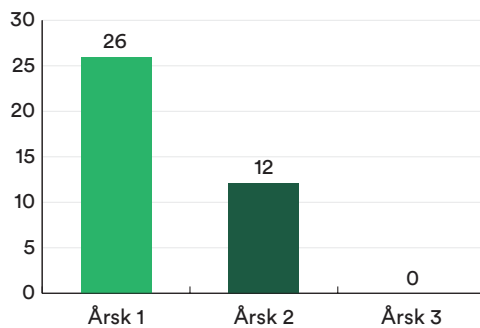
Hur många tjejer går i varje årskurs läsåret 2023/2024?

i

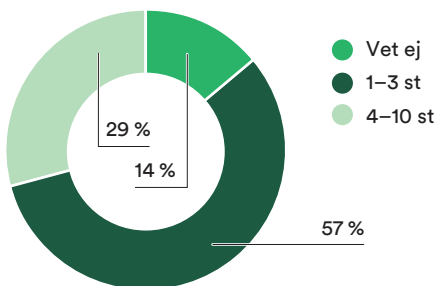
Totalt antal avhopp på samtliga sju skolor bland de elever som gick i årskurs 1, 2 eller 3 läsåret 2022/2023. Anledningar till avhopp: Felval, svårt med boende, hemlängtan, för svår utbildning.

Avhopp bland elever som gick i årskurs 1, 2 eller 3 läsåret 2022/2023

Lärare

Behov av nya flygtekniklärare på kort sikt (2 år framåt)

Skäl som anges är främst pensionsavgångar men även rörlighet på arbetsmarknaden samt att en av skolornas gymnasieutbildning är under uppbyggnad och ska öka intaget succesivt.

Skolledares kommentarer

”Få sökande ger smalt urval.”

”Svår kompetens att rekrytera och svårt för skolan att erbjuda konkurrenskraftiga villkor.”

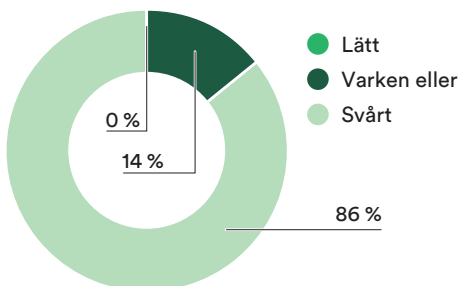
”Svårt att hitta personal med rätt kompetens och som verkligen vill utbilda.”

”Det är brist på erfarna flygtekniker som klarar lärarrollen och branschen har tappat många tekniker under covid-19.”

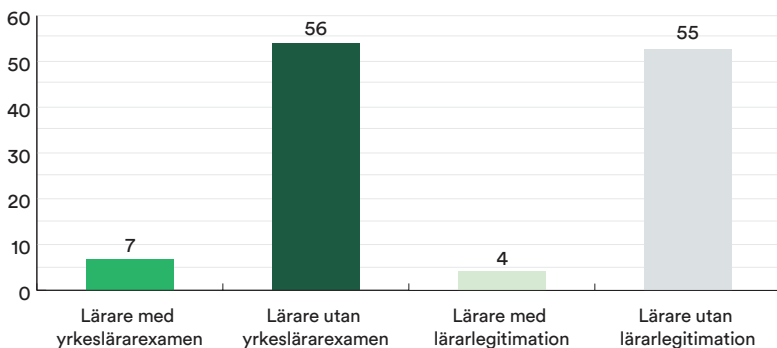
Upplevelsen av att rekrytera flygtekniklärare

Flera av skolledarna uttrycker att det är få sökande med rätt kompetens samt att det är brist på flygtekniker som är intresserade av att utbilda.

Flygtekniklärare med och utan lärarlegitimation och yrkeslärarexamen

För att undervisa på ett yrkesprogram på gymnasiet är lärarlegitimation eller yrkeslärarexamen inte ett krav men en önskan från Skolverket.

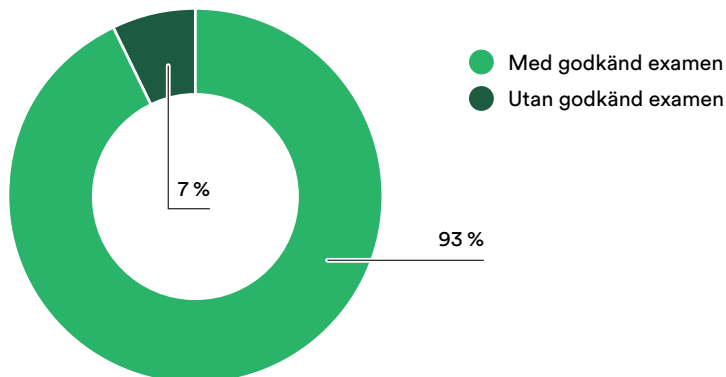
Examen

Samtliga skolor har kommunala huvudmän. Dessa får fatta beslut om att förlänga undervisningen över längre tid än tre år om det krävs för att eleven ska klara gymnasieexamen och om det med hänsyn till elevens förutsättningar finns skäl för det. En åtgärdsplan ska då ha upprättats.

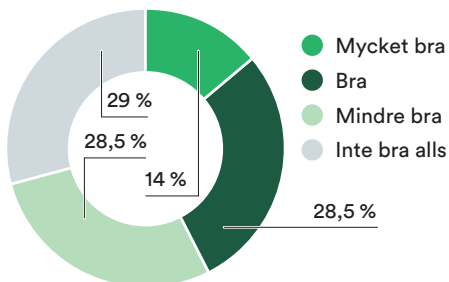
Källa Gymnasieförordning (202a:2039)

Elever i årskurs 3 som avslutade utbildningen med och utan godkänd gymnasieexamen vårterminen 2023

APL

Hur anser ni att Arbetsplatsförlagt lärande (APL) fungerar?

Kommentarer om APL och praktikplatser:

”På grund av covid-19 och färre tillgänglig personal på APL företag och Försvarsmakten har det varit mycket svårt att få ut våra elever på praktik.”

”Det kan vara svårt att få ut samtliga eftersom företagen har ont om personal att avvara som handledare. I övrigt fungerar det vanligtvis mycket bra.”

”Det är svårt att få part-145 verkstäderna att ta emot mekaniker. De vill hellre ta tekniker från YH-utbildningen.”

3 frågor till ...

... Jimmy Mårts, trainingmanager på flygteknikprogrammet, Edströmska gymnasiet i Västerås.

1 Hur arbetar ni för att skapa en attraktiv utbildning som lockar ungdomar att söka till Flygteknikprogrammet?

– Vi lyfter fram att det är mycket praktik, och det är många som trivs med att det är tydligt hur man gör rätt – man kan inte misslyckas om man följer instruktionerna. Samtidigt är det viktigt att berätta att det här inte är vilket jobb som helst, det ställs höga krav inom flygbranschen, inte minst när det gäller säkerhet.

2 Vilka är de två största utmaningarna framöver för utbildningen?

– Det är många skolor och för få företag som kan ta emot praktikanter, det är alltid utmanande. Det vore bra om vi kunde få släppa på kravet att de bara kan göra praktik inom civilt flyg. Även Flygvapnet kommer att behöva våra elever i framtiden. Nästa höst får vi också ett nytt regelverk med en del ny teknik och nya procedurer, så det påverkar både instruktörer och elever.

3 Kommer det att finnas behov av annorlunda kompetens hos de elever som avslutar utbildningen i dag och om sju år?

– Jag tror inte det, grunderna kommer att vara samma. Det är när de går typkurser och får en spetskompetens som det kan bli större förändringar.

TYA TACKAR FÖLJANDE SKOLOR FÖR DELTAGANDE I UNDERSÖKNINGEN:

AIRCRAFT ACADEMY OF SWEDEN – Arlandagymnasiet

AVIATION COLLEGE OF SWEDEN – Edströmska gymnasiet

FLYGTEKNIK TECHNICAL TRAINING – Nyköpings gymnasium

FLYGTEKNIKCENTER LJUNGBYHED – Klippans gymnasieskola

RONNEBY FLYGTEKNIKUTBILDNING – Gymnasieskolan Knut Hahn

AVIATION TECHNICAL TRAINING – Anders Ljungstedts gymnasium

LAPPLANDS FLYGTEKNISKA GYMNASIUM – Sandbackaskolan

**Vi på TYA utvecklar anslutna företag och
medarbetare i morgondagens transportbransch.**

**Vi driver på utvecklingen för säkrare och mer
hållbara arbetsmiljöer.**

**Tillsammans med våra parter och företag,
dess medarbetare samt skolor och myndigheter
arbetar vi för att skapa Sveriges bästa jobb.**